

Sud u Sisku
Neću vratiti ne zatrebi

magistr

-24-

K 81-
2/1991

K-27/95-

16.04.99.

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

M - 164/91

Županijski sud u Sisku, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Barać, predsjednika vijeća, Ljubice Rendulić-Holzer, član vijeća, sudaca porotnika Ružice Grahovac, Bladimira dr Bernšić, Josip Milaković, članova vijeća, uz sudjelovanje Slavice Milnović, zapisničara, u kaznenom predmetu protiv I-optuženog Sanader Dragana, II-optuženog Sanader Mile, III-opt. Drobnjak Milana i IV-opt. Drobnjak Slavka, zbog kaznenog djela iz čl. 122. OKZRH, nakon dana 03.ožujka 1999. godine, u odsutnosti optuženih, a u prisutnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika Ivana Petrkač i branitelja optuženih Eriha Fridrih, odvjetnika iz Siska, održane glavne i javne rasprave, izrekao je i objavio

P R E S U D U

I-optuženi SANADER DRAGAN,

II-optuženi SANADER MILE,

III-optuženi DROBNJAK MILAN, zv. "Prelac",

IV-optuženog DROBNJAK SLAVKO, zv. "Prelčić",

k r i v i s u

što su:

dana 16.rujna 1991. godine u Petrinji, kao pripadnici

- 2 -

četničko-terorističkih formacija tzv. "SAO-Krajine" u sklopu oružane pobune protiv Republike Hrvatske, nakon što su u oružanom napadu zbog brojčane premoći u ljudstvu i naoružanju najprije optkoliili pripadnike ZNG-a i Policijske uprave Sisak i Petrinja u blizini zgrade "Vile - Gavrilović", a zatim, kada su se ovi predali i odložili naoružanje I-optuženi Sanader Dragan, kao voda formacije naredio II-optuženom Sanader Milanu, III-optuženom Drobnjak Miljanu i IV-optuženom Drobnjak Slavku, da iz pješačkog vatretnog oružja pucaju i ubijaju zarobljene i razoružane pripadnike ZNG-a i Policijske uprave Sisak i Petrinja, nakon čega su II-optuženi Sanader Mile, III-optuženi Drobnjak Milan i IV-optuženi Drobnjak Slavko suglasivši se sa ovakovom naredbom, zajedno sa njime pucali u njih, uslijed čega su Cerjak Dražen, Alijagić Meho, Rožanković Stjepan i Župan Milan zadobili teške tjelesne povrede, a ubijeni bili Bursik Tomislav, Dumbović Nikola, Jelačić Ivica, Kovačić Božidar, Lukačević Franjo, Mikulin Vlado, Rogulja, Milivoj, Tomasić Branko, Tutić Radislav, Svoboda Mišo, Gregec Dejan, Muškić, Neno, Gregec Zdenko, i Zugaj Vlado, ~~kažnu Pecarloviću~~, ~~Vukiju Karlo Belinić~~
dakle, kršeći pravila međunarodnog prava I-optuženi Sanader Dragan naredio da se ratni zarobljenici ubiju, a ostali optuženici to učinili,

čime su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv ratnih zarobljenika - označeno u čl. 122. OKZRH, pa se temeljem istog zakonskog propisa

OSUDUJU

SVAKI OD OPTUŽENIH NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 20 (DVADESET) GODINA.

Temeljem propisa čl. 90. st. 4. ZKP-a optuženici se oslobadaju da nadoknade u cijelosti troškove kaznenog postupka iz čl. 87. st. 2. toč. 1. - 6. ZKP-a.

Obrazloženje

Optužnicom tadanjeg Okružnog javnog tužilaštva Sisak KT-164/91 od 25.studenoga 1992. godine I-optuženom Sanader Draganu, II-optuženom Sanader Mili, III-optuženom Drobnjak Miljanu i IV-optuženom Drobnjak Slavku, stavljeno je na teret izvršenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnim zločinom protiv ratnih zarobljenika - iz tadanjeg čl. 144. OKZRH, da bi, sada, kao povoljnije za optuženike, primjenom propisa čl. 3. KZ-a, postupanje bilo kvalificirano kao ono, suprotno propisu čl. 122. OKZRH.

Istovremeno je stavljen i prijedlog da se glavna rasprava održi u odsutnosti optuženih zbog nemogućnosti, u ovome času, osiguranja

- 3 -

njihove prisutnosti glavnoj raspravi. Takovu prijedlogu je udovoljeno pravomoćnim rješenjem ovoga suda oznake Kv-99/92 od 30.prosinca 1992. godine.

Odmah se ističe da svojstvo ratnih zarobljenika oštencicima tijekom cijelog postupka nitko nije osporio.

Svjedok Žilić Milan, u kritično vrijeme pripadnik sastava policije "SAO Krajina" kazuje kako njegova jedinica je imala plan da od pravca Vile u Petrinji uđe u istu, da je njegov odred sudjelovao u tom napadu a komandir iste da je bio Sanader Dragan. Kritične večeri vratio se s položaja kod Vodovoda i došao do položaja kod Vile, mjestu pobliže opisanom kao Čićićeva vikendica, jer je odatle Sanader Dragan i rukovodio akcijama. Na udaljenosti od oko 30 metara video je strijeljane gardiste, njih 16 ili 17, za koje mu je Sanader kazao, na njegov upit, da su ih poubijali dečki "na svoju ruku", a da su medu njima bili kaki Drobniak Dragan i još njegov prezimenjak po nadimku "Prelac". Poubijane gardiste video je bez jakni ali poredane pored njih njihove čizme.

Svjedok Popara Dušan, zna Sanader Dragana kao martičevca koji je imao svoju grupu, za koju se je po Petrinji pričalo da je njome zarobio pripadnike hrvatske policije, na području oko "Vile Gavrilović", nakon čega su svi poubijani. Nije tada imao saznanja tko je što iz te grupe počinio, već se je to pripisivalo Sanaderovoj grupi.

Svjedok Mišljenović Mile, također pripadnik paravojne organizacije zna, jer se tamo zadržavao, da je na području Petrinje djelovala Sanaderova grupa s tim da je istoga, Dragana poznavao još iz Siska, gdje su zajedno u blizini stanovali. Poznavao je i Sanader Milu, Draganova brata, za kojeg se u Petrinji pričalo da su u blizini Čićićeve vikendice, gdje je bila zarobljena grupa policijaca - gardista, iste poubijali.

Svjedok Mudrinić Petar u svom iskazu stavlja do znanja da je sa strane Garnizona u Petrinji bio zadužen da ispita slučaj o kojem je riječ i u ovom predmetu, a na traženje predstavnika Evropske zajednice koji su došli u komandu Garnizona i zanimali se za poubijane zarobljenike - pripadnike MUP-a i garde, njih 17. U obnašanju tog zadatka kazuje da je otvoreno pitao o slučaju i Sanader Dragana, ali da on nije htio o tome ništa razgovarati. No, dalnjim prikupljanjem obavijesti svjedok je saznao da se događaj zbio kod "Vile Gavrilović", na kom području su djelovali pripadnici Sanaderove formacije.

Koliko god su spominjani svjedoci izostavili jasnije i odredenije kazati ono što su, uvjerenje je suda, znali o kritičnom dogadaju, zadržavši se samo na spominjanom kao po njima rečenom, to su, svojim kazivanjima podkrijepili oni, koji su uspjeli preživjeti zlodjelo o kojem je riječ.

Svjedok Dražen Cerjak, tako stavlja do znanja, da je, po mobilizaciji u rezervni sastav ZNG-e bio odvezen kao pojačanje braniciima Petrinje, pripadnicima MUP-a, te bio zarobljen sa svojom grupom u blizini Čićićeve vikendice. Razoružani su i pretreseni, kojom prilikom im je oduzeto sve što je kod njih nadeni, novci, satovi, zlatni predmeti, dokumenti, cipele i čizme, da bi pri svemu tome bili tučeni uz prijetnje da će ih sve poubijati. Potom su ih stali dizati po trojicu, jer su do tada ležali potruške na zemlji, te ih tjerati da pretrčavaju par koraka a oni im s leda

iz dva "šarca" i automatske puške pucali. Čuo je spominjanje Sanadera, ali ga nije poznavao. "Iako smo svi mi plakali i molili da nas ne ubijaju oni su to činili. Kada je došao na mene red dizali su nas po dvojicu, jer su samo prve tri grupe digli po trojicu. Ja sam potrčao i iza mene se je također pucalo. Ja ne znam što se je dogodilo ali ja sam pao na zemlju pred jednu šikaru i odmah iza mene su na redu bili drugi i tada je jedan suborac pao na mene i to preko mene. Ja sam ostao nepomićan i nisam davao pokrete već sam se utajio. Nakon izvjesnog vremena kada sam se koncentri- rao nisam osjetio bolove na drugim dijelovima tijela osim na glavi od povre- de koju mi je nanio sa puško-mitraljezom. Ja sam u takovom položaju ostao ležati sve do večeri to jest dok se počeo hvatati sumrak. Za vrijeme dok sam ležao na tom mjestu čuo sam dvojicu naših pripadnika da je jedan pi- tao da li je netko živ, govoreći da je ranjen u ledu, a nakon toga mu se javio drugi koji je rekao da je pogoden u nogu. Odmah iza toga čuo sam dva opaljena metka te je nakon toga zavladala tišina. Smatram da se netko od terorista pritajio i kada su se dvojica ranjenih javili on ih je ubio. Saznao sam da se nas petero spasilo prilikom tog dogadaja." završava svoj iskaz spominjani svjedok.

Svjedok Zlatko Martinić učestvovao je također u masakru u blizini "Vile", također kao zarobljenik, te "...čuo sam da su neki rekli da treba pričekati Sanader Dragana i od tada je proteklo oko pola sata, za koje vrijeme smo mi ležali na zemlji potrbuške s rukama na glavi i to u jednoj liniji u dužini od preko 20 metara ... jedan do drugoga na uda- ljenosti od oko 1 metar. Ja sam od prije poznavao Sanader Dragana i njego- vog brata Milu, jer je Mile radio u "Žitnjaku" pored mesnice gdje sam ja bio zaposlen. Mi smo čak u to vrijeme zajedno više puta popili i piće. Ovog kritičnog časa kada smo ležali u opisanoj koloni ja sam čuo da su neki od njih rekli da dolazi Sanader, odnosno rekli su da dolazi Dragan ... nisam mogao tada vidjeti da li je on zaista došao obzirom na položaj u kojem smo mi ležali na zemlji, ali neposredno prije toga počeli su sa druge strane, suprotno od položaja gdje sam ja ležao, dizati po trojicu naših pripadnika. Prvu trojicu su podigli i rekli da bježe u pravcu jedne šikare i kada su oni potrčali i odmakli se nekoliko metara četnici su njima u ledu iz puško- mitraljeza ispalili rafal. Ja sam ostao neozljen, nije me pogodio niti jedan metak, iako su mi hlače između nogu bile pogodene sa mećima."

Isti svjedok kazuje: "... jedan pripadnik (HV-a - opaska) za vrijeme sli-jedeće trojke koja je strijeljana ranjen ... nakon toga jako urlikao te molio teroriste da ga ubiju a neki od njih su rekli da ne pucaju ponovno ... neka se mući i neka tako umre".

Svjedok Alijagić Meho čuo je kritične zgode spominjana prezimena Sanader te nastavlja "...nisam mogao vidjeti što se sve dešava ali sam čuo da odvode redom naše dečke i da ih ubijaju" - "...onaj drugi kolega, ali ne znam kako se zove, pao je preko mene i izvjesno vrijeme davao znakove života, a nakon toga se umirio, što znači da je umro".

Svjedok Stjepan Rožanković spominje predstavljanje dvojice nepoznatih mu, koji su se zabunom predstavili kao "oni od Sanadera", da bi kasnije on, svjedok, i drugi bili po njima razoružani i "Samnom bio je Gregec Zdenko, Zugaj Vlado, Pećirkko Marijan, Kovačević Ivica i Svoboda Mišo ... svi su oni tom prilikom ubijeni".

Svjedok Župan Milan, medu inim, a najbitnije, kazuje "Kada smo došli na to mjesto gdje smo zarobljeni, tu je došao i jedan jak čovjek sa crnim brkovima za kojeg sam kasnije prilikom ispitivanja kada mi je predložena slika prepoznao Sanader Dragana. On je, čim smo bili zarobljeni, iz pištolja izresetao jednog gardistu koji je inače kod nas bio vozač. - ... Mile (takoder Sanader - opaska suda) je iz puškomitraljeza ubio trojicu naših pripadnika i to kada su ležali na zemlji potruske s rukama na potiljku.".

Svjedok Barišić Ivica, takoder jedan od zarobljenih po optuženicima uočio je, još prije no što su isti počeli likvidacijom zarobljenika, čovjeka sa velikim crnim brkovima, za kojega je saznao da je to Sanader Dragan. Uočio ga je i zapamtio po tome što je svakome zarobljeniku, koji se je pokušao pridići, prijetio bijelim revolverom vrste "Colt", a zapamtio je i po tome što je isticao duže boravljenje na ratištu, zbog čega nekoliko mjeseci nije vido žene i djece, i to navodio kao razlog da zarobljenike ne treba čuvati već ih postrijeljati. Sam je uspio preživjeti strijeljanje zadobivši ustrijele obiju nogu i ruku nakon čega se pritajio u šumi.

Za razliku od navedenih i citiranih svjedoka, očevidaca događaja, istovremeno i oštećenika, svjedoci Turajlić Milorad, Požar Zoran, Turajlić Nikola, Turajlić Ilija, Turajlić Milan, Turajlić Miroslav, Turajlić Milovan, Galijan Zlatko, Popara Dušan, Mišljenović Mile i Mudrinić Petar, nijeću neposredno saznanje o kritičnom dogadaju, ali se dade razabratiti iz po njima rečenog "glasovitost Sanaderove formacije" i njenog djelovanja upravo na mjestu kritičnog dogadaja, naročito Žilić Milana, Popara Dušana, Mišljenović Mile i Mudrinić Petra, koji kazuje: "...predstavnici evropske zajednice su došli u komandu Garnizona i interesirali se za poubijane zarobljenike - pripadnike MUP-a i garde i to njih sedamnaest. Ja sam od Garnizona bio zadužen da ispitam taj slučaj te sam o tome otvoreno pitao i Sanader Dragana, ali on nije htio o tome ništa razgovarati. Međutim, ja sam u prikupljanju obavijesti povodom ovog slučaja saznao da se to dogodilo kod Vile "Gavrilović" i da su u to vrijeme na tom pravcu djelovali pripadnici Sanaderove formacije. U nastojanju da utvrdim činjenično stanje u vezi ovog slučaja ubijanja zarobljenika, ja nisam mogao ništa utvrditi jer su svi oni koje sam o tome ispitivao a to su većinom pripadnici TO iz sela, nitko od njih o tome nije ništa htjeo reći konkretno ..".

Koliko je to "zaduženje ispitivanja slučaja" doista bilo ozbiljno dato i po njemu tako postupljeno, dade se zaključiti iz rečenog po svjedoku Žilić Milanu: "Suradnju sa vojskom dogovarao je Sanader Dragan" i da je za tzv. "TO", čiji je i on bio pripadnik "...naoružanje ... dopremila vojska".

Sve' se to ocjenjuje po sudu kao pokušaj da se nešto kaže, da se ne kaže previše, ali da je ipak, kako je istaknuto u završnoj riječi, "povezanim" kazivanjem svjedoka utvrđeno protupravno postupanje sve četvorice optuženika.

Daljnja ocjena suda, koja proizlazi iz analize svakog iskaza saslušanih oštećenih posebno i u međusobnoj relaciji sa ostalim provedenim radnjama tijekom postupka, da su svjedoci naznačni dogadaju pružili dovoljno podataka iz kojih se može izvesti zaključak o utuženom

ponašanju optuženih.

Pri spominjanju ostalih provedenih radnji tijekom postupka sud prvenstveno misli na saznanja stećena iz sadržaja zapisnika ovoga suda Kir-307/95 od 14.rujna 1995. godine sastavljenog pri eksumaciji posmrtnih ostataka pripadnika ZNG-a i dr., koji su poginuli u predjelu Vile "Gavrilović" u Petrinji 16.rujna 1991. godine, kojim se, sa sigurnošću ustanovljuju upravo osobe kao poginule spomenute i izrekom ove presude, što je dovoljno, uz nesporna nanošenja teških tjelesnih povreda preživjelima, pravnoj kvalifikaciji istaknutoj i izrekom ove presude.

Dokumentacija očevida MUP-2 RH PU Sisačko-moslavačke Odsjeka za kriminalističko tehničke poslove broj 511-10-04/06-MG-1/1195 - masovna grobnica, koja je naknadno priložena spisu, gdje se i sada nalazi, daljnji je izvor saznanja u prilog točnosti tvrdnji istaknutih optužnicom a prihvaćenih kao točnih izrekom ove presude.

Kako je kazneno djelo učinjeno napadom na živote i tijela za vrijeme oružanog sukoba i spram ratnih zarobljenika, koje štiti Ženevska konvencija iz 1949. godine, to su se u postupcima sve četvorice optuženih stekla sva bitna obilježja kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika - označenog u čl. 122. OKZRH.

Uračunljivost - ubrojivost ni jednoga od optuženih nije ničim tijekom cijelog postupka, te ni po kome, bila dovedena u dvojbu.

Sam način postupanja, određeno i jasno izdavanje naredbe za strijeljanje (list 100/II spisa), javljanje, među inim i dobrovoljaca za to, na nedvojben način upućuje na zaključak o postojanju direktnog umišljaja svakoga od optuženih.

Dakle, dvojbe o kaznenoj odgovornosti ni jednoga od optuženih, nema.

Povreda međunarodnog prava u opisu kaznenog djela stavljenog na teret optuženicima predstavlja objektivni uvjet kažnjivosti kojim je posebno određen značaj i okvir protupravnosti ovog kaznenog djela u tom pravcu, da djelo mora biti protupravno i po međunarodnom pravu, te stoga optuženici, u krajnjoj liniji, ne moraju biti svjesni da svojim postupcima krše pravila međunarodnog prava.

Prilikom odmjeravanja kazne, a imajući u vidu svrhu kažnjavanja, stupanj kaznene odgovornosti, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu povrede, zaštićenog dobra, i okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, sud je izrekao svakome od optuženih kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina u uvjerenju, da je jedino takova kazna odgovarajuća težini učinjenog svakog od njih.

Ispunjene uvjeta predviđenih propisom citiranim u izreci optuženici su oslobođeni nadoknade troška kaznenog postupka.

U Sisku, dne 03.ožujka 1999.

ZAPISNIČAR:

Slavica Milnović, v.r.

PREDsjEDNIK VIJEĆA

Željko Barać, v.r.

